

Sygn. I C 269/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Urszula Minga-Głuszczyk
Protokolant:	Szymon Cieszyński

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2019r. w Gdańsku

sprawy z powództwa A. B. (1)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

I. Oddała powództwo;

II. Zasądza od powoda A. B. (1) na rzecz pozwanego (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 1.817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 269/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13 września 2018 r. powód A. B. (1) domagał się ustalenia nieważności umowy pożyczki zawartej w dniu 7 grudnia 2017 r. z pozwanym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. w zakresie § 1 pkt h oraz pkt j, ustalających zobowiązanie powoda do zapłaty na rzecz pozwanego opłaty przygotowawczej w wysokości 500 zł oraz prowizji w wysokości 5.109,84 zł. Nadto pozwany wniósł o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, iż w dniu 7 grudnia 2017 r. zawarła z pozwanym umowę pożyczki opiewającą na kwotę 6.600 zł., na mocy której powoda zobowiązano nie tylko do spłaty kwoty udzielonej pożyczki, ale również do zapłaty opłaty przygotowawczej oraz prowizji w łącznej wysokości 5609,84 zł. Powód wskazał, iż jako osoba o nikomej wiedzy w zakresie rynku finansowego w momencie zawierania umowy nie posiadał informacji o dodatkowych opłatach, podnosząc, iż wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki świadczy o ich sprzeczności z dobrymi obyczajami i naruszeniu jego interesów jako konsumenta, a tym samym o abuzywności wskazanych postanowień zawartej umowy.

W odpowiedzi na pozew (...) Sp. z o.o. wniósł oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż umowa pożyczki została zawarta w oparciu o przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, która określa obowiązki kredytobiorców i

pośredników kredytowych, a także uprawnienia konsumentów związane z zawieraniem umowy o kredyt konsumencki. Nadto pozwany podał, iż umowa została sporządzona w sposób wyraźny i czytelny, zaś w jej treści wyszczególniono wszystkie kwoty oraz tytuły, z których kwoty te wynikają.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 grudnia 2017 r. strony zawarły umowę pożyczki nr (...) na kwotę 6.600 zł na okres 24 miesięcy.

/bezsporne/

W § 1 pkt. b rzeczony umowy wskazano, iż całkowity koszt pożyczki wynosi 6.372,96 zł., na który składają się: łączna kwota opłaty przygotowawczej, prowizji oraz odsetek należnych w całym okresie trwania umowy. W punkcie „h” umowy podano, iż opłata przygotowawcza wynosi 500 zł i stanowi jednorazową opłatę należną pożyczkodawcy z tytułu czynności związanych z udzieleniem pożyczki i zawarciem umowy. W punkcie „j” umowy wskazano, iż prowizja jest miesięczną, pobieraną przez cały okres obowiązywania umowy opłatą w kwocie 221,91 zł., stanowiącą koszty związane z udzieloną pożyczką. Łączną prowizję określono na kwotę 5.109,84 zł. (...) w stosunku rocznym określono na 108,16%.

W § 3 określono, iż przed zawarciem umowy pożyczkobiorcy udzielono wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących warunków umowy oraz postanowień w niej zawartych w sposób umożliwiający pożyczkodawcy podjęcie decyzji dotyczącej zawarcia umowy.

/dowody: umowa pożyczki – k. 54-56/

A. B. (1) dokonywał spłaty pożyczki w miesięcznych ratach ustalonych w harmonogramie spłat.

/dowody: harmonogram spłaty – k. 56; potwierdzenia operacji – k. 59-64/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie przywołanych powyżej dokumentów, co do których brak było w ocenie Sądu podstaw pozwalających na odmówienie im przymiotu wiarygodności.

W realiach przedmiotowej sprawy bezsporny był fakt zawarcia umowy pożyczki w dniu 17 grudnia 2017 r. na kwotę 6.600 zł. Istota sporu sprowadzała się do zasadności ponoszenia przez powoda kosztów opłaty przygotowawczej oraz prowizji w związku z zawartą przez strony umową.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż udzielającym pożyczki był przedsiębiorca, zaś pożyczkobiorcą konsument, a umowa zawarta została z wykorzystaniem wzorca umownego. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż postanowienia przedmiotowej umowy nie były indywidualnie uzgodnione z A. B. (1), jednak powód mógł zdecydować, czy zawiera umowę w zaproponowanym przez przedstawiciela kształcie czy też nie. Dowodzi tego wzór umowy, którym pozwana spółka powszechnie posługuje się w kontaktach z klientami. Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu (art. 385¹§ 4 k.c.), to na powodzie spoczywał obowiązek wykazania, iż postanowienia umowy nie zostały uzgodnione indywidualnie. Powód nie podjął inicjatywy dowodowej w tym zakresie, zaś pozwany przedstawił okoliczności przeciwnie, w konsekwencji czego - Sąd uznał twierdzenia strony powodowej za nieudowodnione.

Dla oceny niniejszej sprawy zastosowanie znajdują przepisy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r., regulującej zasady i tryb zawierania umów o kredyt konsumencki, zasady ochrony konsumenta oraz obowiązki przedsiębiorcy, który udzielił kredytu konsumenckiego. Przez umowę kredytu konsumenckiego rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Stosownie do art. 5 ustawy

całkowita kwota kredytu to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Całkowity koszt kredytu obejmuje wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych w przypadku, gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. W świetle art. 30 ust. 1 u.k.k., umowa o kredyt konsumencki, powinna określać m.in. całkowitą kwotę kredytu, stopę oprocentowania kredytu, rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia.

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej umowy łączącej strony, wskazać należy, iż zarówno opłata przygotowawcza jak i prowizja zostały wyraźnie określone wytłuszczonym drukiem na kwoty odpowiednio 500 zł oraz 5.109,84 zł (§ 1 pkt. „h”, oraz „j”), a nadto wskazano je w tabeli głównych parametrów pożyczki umieszczonej na pierwszej stronie umowy. W ocenie Sądu chybione jest stanowisko strony powodowej o niewiedzy A. B. (2) w tym zakresie, bowiem powszechną praktyką jest chociażby powierzchowne zapoznanie się z treścią umowy przed jej zawarciem.

Odnośnie zarzutu powoda w zakresie wysokości pozaodsetkowych kosztów pożyczki wskazać należy, iż prowizja oraz opłata przygotowawcza odpowiadały właściwym przepisom, bowiem zostały ustalone w oparciu o wzór wskazany w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$, gdzie (...) oznacza maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Skoro ustawodawca w celu ochrony konsumentów zdefiniował pojęcie nadmiernych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, wskazując w ust. 3 powołanego unormowania, iż nie należą się one w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu, to tym samym co do zasady należy przyjmować, że koszty mieszczące się we wskazanych ramach interesu podmiotów chronionych ustawą o kredycie konsumenckim nie naruszają.

Formą wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału są nie tylko odsetki, które pełnią także funkcję waloryzacyjną, a więc kompensują spadek wartości nabywczego pieniądza, co może mieć miejsce w sytuacji, gdy spłata zobowiązania pieniężnego jest rozciągnięta w czasie, jak też było w przedmiotowej sprawie. Całkowity koszt kredytu obejmuje wszelkie elementy kosztów, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z określoną umową o kredyt konsumencki. Art. 5 pkt. 6 lit a-b rzeczonyj ustawy wylicza także opłaty, prowizje i marże, przy czym wyliczenie to ma charakter przykładowy.

Podkreślenia wymaga, iż pozwany zawarł umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nakierowanej na osiąganie zysku, dla którego uzyskania konieczne jest przede wszystkim pokrycie kosztów działalności jak np. wynajem pomieszczeń, zatrudnienie pracowników, działania marketingowe, windykacja, obsługa teleinformatyczna, zakup wyposażenia i materiałów biurowych itd. Opłaty i prowizje nie wiążą się zatem jedynie z obsługą i kosztami danego stosunku zobowiązaniowego, lecz – w pewnej części – wszelkich kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę i stanowią należne, zryczałtowane wynagrodzenie za przeprowadzenie całego procesu, składającego się z zarówno czynności faktycznych jak i prawnych, których celem jest udzielenie pożyczki. Nie bez znaczenia pozostaje również problematyka związana z niespłacalnością kredytów konsumenckich, towarzysząca instytucjom pożyczkowym udzielającym kredytów na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim. Chodzi tu przede wszystkim o ograniczone możliwości weryfikacji informacji o potencjalnym pożyczkobiorcy, a tym samym wyższe ryzyko kredytowe w porównaniu z ryzykiem kredytowym banków. Tym samym prowizje i opłaty stanowią swego rodzaju rekompensatę ryzyka ewentualnego braku spłaty zaciągniętej przez pożyczkobiorcę pożyczki. Należy więc zauważyć, iż nie jest relewantne, czy naliczane należności pozostają w adekwatnej wysokości w stosunku do kosztów ponoszonych przez kredytodawcę. Wystarczające jest wystąpienie funkcjonalnego związku kosztów z umową o kredyt konsumencki.

Podsumowując, zastrzeżenie w postanowieniach zawartej umowy opłaty przygotowawczej oraz prowizji jako dodatkowego kosztu pożyczki, niezależnego od odsetek kapitałowych, jest dopuszczalne w świetle przepisów o

kretycie konsumentckim, jak r3wnie¿ stanowi powszechnie akceptowalną praktyk rynkową stosowaną nie tylko wśród instytucji po¿yczkowych, ale tak¿e innych instytucji finansowych.

Odnosząc się do zarzut3w strony powodowej odnośnie dzia podejmowanych wbrew dobrym obyczajom poprzez wprowadzanie do umowy klauzul, kt3re godz w r3wnowag kontraktową stron, wskazac nale¿y, i¿ dokonując oceny rzetelności danego postanowienia umowy konsumentckiej nale¿y zawsze rozwa¿y indywidualny rozkład obci¿e koszt3w i ryzyka, jaki wi¿e si z przyjętymi rozwiązaniem i oraz zbadac jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta, w sytuacji gdyby postanowienie takie nie zostało zastrze¿one przy jednoczesnym uwzględnieniu charakteru stosunku prawnego regulowanego umow, kt3ry w danej sytuacji mo¿e usprawiedliwia zastosowaną konstrukcj.

W realiach niniejszej sprawy opłata przygotowawcza oraz prowizja stanowiły jedyne pozaodsetkowe koszty udzielonego kredytu. Mając na uwadze, i¿ po¿yczka została udzielona na okres 24 miesięcy, zaś jej zwrot obarczony by zwikszonym ryzykiem, pozbawienie po¿yczkodawcy mo¿liwości pobierania tych opłat nie pozwalałoby mu na pokrycie koszt3w przygotowania, zawarcia i dalszej obsługi umowy, a tak¿e prowadzenia ewentualnego postępowania windykacyjnego czy osiągania zysk3w. Z drugiej zaś strony, skoro umowa nie przekraczała maksymalnych granic wytyczonych ustaw o kredycie konsumentckim, zaś w sprawie nie zachodziły ¿adne szczeg3lne okoliczności, a przede wszystkim te, na kt3re powoywa si A. B. (1), kt3ry w ocenie Sądu zostało szczeg3lowo, zgodnie z ustaw o kredycie konsumentckim poinformowany o kosztach kredytu, jak r3wnie¿ nie skorzysta z prawa odstąpienia od umowy w terminie 14 dni bez podawania przyczyny, bezpodstawne jest przyjcie, i¿ w sprawie spełnione zostały przesłanki określone w art. 385¹ § 1 k.c.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. pow3d mo¿e ¿adac ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Uznając stanowisko powoda za niezasadne, Sąd na podstawie art. 189 k.p.c. a contrario oddali pow3dztwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasad odpowiedzialności za wynik procesu, uznając A. B. (3) za stron przegrywającą w caci. Koszty strony pozwanej stanowiło wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym zgodnie z § 2 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radc3w prawnych w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.